

zionale di Arte Turca (Venezia 26-29 Settembre 1963), Napoli 1965, s. 13-29; a.m.f., *Türk Sanatı*, Ankara 1990, s. 305-306; a.m.f., "Diyarbakır Kazısından İlk Rapor", *Türk Arkeoloji Dergisi*, XI/2, Ankara 1962, s. 10-18; a.m.f., "Erster Bericht über die Ausgrabungen des Palastes von Diyarbakır", *Istanbul Mitteilungen*, sy. 12 (1962), s. 115-128; Sedat Hakkı Eldem, *Köşkler ve Kasırlar*, İstanbul 1964, I, 136, 178-179, 268, rs. 276, 323, 325; II, 71, 148, rs. 60, s. 114, 429-431, 445; a.m.f., *Türk Bahçeleri*, İstanbul 1976, s. 42-43, 54, 154-158, 174-179, 182-185, 295, 299-303; a.m.f., *Sa'dabad*, İstanbul 1977, s. 5-110; Nigar Anafarta, *Topkapı Sarayı Padişah Portreleri*, İstanbul 1966, IV, VIII; Ara Altun, *Mardin'de Türk Devri Mimarisi*, İstanbul 1971, s. 84-88; Semavi Eyice, "XVIII. Yüzyılda İstanbul'da İnceçil Cornelius Loos ve İstanbul Resimleri (1710'da İstanbul)", *18. Yüzyılda Osmanlı Kültür Ortamı: Sempozyum Bildirileri (20-21 Mart 1997)*, İstanbul 1998, s. 125-127, s. 36; M. Baha Tanman, "Les selsebils dans l'architecture ottomane", *Actes des VI et VIIe congrès sur le corpus d'archéologie ottomane sur selsebils, minarets, mausolées et souks à l'époque ottomane*, Tunis 2005, s. 169-194; Yılmaz Önge, "Konya Mevlânâ Dergâhı'ndaki Selsebil", *Anıt*, IX/31, Konya 1964, s. 9-11; a.m.f., "Anadolu'da Bilinen En Büyük Selçuklu Havuzu", *Önasya*, II/25, Ankara 1967, s. 14; A. Süheyl Ünver, "Her Devirde Kağırthane", *VD*, X (1973), s. 440; a.m.f. - Yılmaz Önge, "Selsebillerimiz", *a.e.*, XIII (1981), s. 339-374; Afife Batur, "Yıldız Sarayı", *DBİst.A*, VII, 522.

M. BAHA TANMAN

SELÛL (Benî Selûl)

(بنو سلول)

Kahtânî ve Adnânîler'e mensup iki Arap kabilesi.

Selûl, Kahtânî Benî Huzâa'ya ve Adnânî Kays Aylân'dan Benî Hevâzin'e bağlı iki ayrı kabilenin adıdır. Mensuplarından bazılarının kimi zaman her iki kola da nisbet edilmesinden dolayı bazan bu iki kabilenin tek bir kabile sayıldığı görülmektedir.

Huzâa'nın Kolu Selûl. Huzâa, V. yüzyılda Ezd kabileleriyle birlikte Güney Arabistan'dan kuzeye doğru göç etmiş ve Mekke civarında onlardan ayrılarak buraya yerleşmiştir. Bir süre sonra Mekke hâkimiyetini eline geçiren ve gittikçe güçlenen Huzâa zamanla birçok kola ayrılmıştır. Bunların en güçlüsü Kâ'b b. Amr'dır ve Kumeyr, Huleyl, Hizmir, Hubşiyye, Adî ve Dâdir kabilelerinin bağlı olduğu Benî Selûl de ondan gelmektedir (bk. HUZÂA). Huzâa'nın hâkimiyeti döneminde Kâbe yönetiminde söz sahibi olan Benî Selûl'den bazıları Hz. Peygamber'in davetine olumlu cevap vermişlerdir. Birinci Habeşistan kafilesinde yer alan ve Bedir Gazvesi'ne katılan Muattib b. Avf bunlardan biridir. Bu-

na karşılık aynı kabileden hicret sırasında Resûl-i Ekrem ile Hz. Ebû Bekir'in izini sürenlerden Kürz b. Alkame örneğinde olduğu gibi müşriklerle birlikte hareket edenler de vardı. Selûl'ün kollarından Benî Kumeyr'in reisi Bısr b. Safvân ile Benî Hubşiyye'den Büsr b. Süfyân, Resûlullah'ın Hudeybiye Antlaşması'ndan (6/628) önce gönderdiği davet mektupları üzerine müslüman oldular. Kürz b. Alkame ise Mekke'nin fethedildiği gün İslâm'ı kabul etti. Kuyâfe konusunda uzmanlığıyla tanınan Kürz'ün, Muâviye b. Ebû Süfyân zamanında oğlunun da yardımıyla Mekke Haremi'nin sınırlarını belirlediği ve alemlerinin yenilenmesi işinde çalıştığı bilinmektedir. İlk İslâm fetihleriyle birlikte Arabistan dışında özellikle Irak ve çevresine yerleşerek Emevî ve Abbâsî bürokrasilerinde görev alan, Benî Selûl'e mensup çeşitli kabilelerden ünlü kişiler arasında umretül'-kazâda Hz. Peygamber'in başını tıraş eden Hırâş b. Ümeyye, fetih ordusuna katılan Züeyb b. Halhale ve oğlu tâbiinden Kabisa, Resûl-i Ekrem ile bazı gazvelere iştirak eden ve Hz. Osman zamanında Basra kadılığı yapan İmrân b. Husayn, Hz. Hüseyin'e mersiye yazan şair Umeyr b. Mâlik ve Abbâsîler'in on iki nakibinden biri olan Mâlik b. Heysem sayılabilir. Ünlü platonik aşk şairi Küseyyir bu Benî Selûl'e, âşık olduğu Ümmü Amr Azze bint Humeyl ise Hevâzin'in kolu Benî Selûl'den Gâdirâ'ya mensuptur.

Hevâzin'in Kolu Selûl. Kabilenin şeceresi Mürre b. Sa'saa b. Muâviye b. Bekir b. Hevâzin şeklindedir; Selûl, Mürre'nin lakabı veya eşinin adı olabilir. Mekke'nin doğusunda yerleşik düzende yaşayan bu kabilenin başlıca kolları Amr, Süheym, Dubey'a, Nehâr, Gâdirâ, Muâviye ve Cendel'dir. Ebû Meryem Mâlik b. Rebîa'nın Hudeybiye Antlaşması'nda bulunması, daha o günlerde bu kabile arasında İslâmiyet'i kabul edenlerin varlığını göstermektedir. Elçiler yılında (9/630-31) Benî Selûl'den Karade b. Nüfâse başkanlığında bir grup Medine'ye gelerek müslüman olduğunu bildirdi, Hz. Peygamber de Nüfâse'yi kendilerine emir tayin etti (İbn Hacer, V, 327). Aynı yıl Resûl-i Ekrem'i ziyaret edip İslâm'a giren Nüheyk b. Kusayy'ın bu heyetle mi yoksa ayrıca mı geldiği bilinmemektedir (a.g.e., VI, 376-377). İlk İslâm fetihleriyle birlikte Benî Selûl'ün bir kısmı Tâif yakınlarındaki topraklarından kalırken bazı kolları Irak'a, Kuzey Afrika'ya ve oradan Endülüs'e göç etti. Hişâm b. Abdülmelik'in Endülüs valisi olan Abdülmelik b. Katan, Berberî isyanlarını bastıramayınca görevinden alınarak yerine Ukbe b. Haccâc es-Se-

lûl getirildi. Uygulamalarında pek başarılı gösteremeyen Ukbe'den başka Emevîler döneminin üst düzey yöneticileri arasında İfrîkiye Valisi İbnü'l-Habhâb es-Selûlî de bulunuyordu. Muâviye'nin oğlu Yezîd'e hitaben yazdığı mersiye ile ünlü olan şair Abdullah b. Hemmâm da Selûlîler'dendi.

BİBLİYOGRAFYA :

İbnü'l-Kelbî, *Nesebü Me'ad ve'l-Yemeni'l-kebir* (nşr. Nâcî Hasan), Beyrut 1408/1988, II, 440-446; İbn Hişâm, *es-Sîre* (nşr. Ömer Abdüsselâm Tedmürî), Kahire 1987, I, 354; II, 326; Câhiz, *el-Beyân ve'l-tebyîn* (nşr. Hasan es-Sendûbî), Beyrut 1414/1993, I, 495-496; İbn Düreyd, *el-İştikâk*, s. 468-473; İbn Abdürabbih, *el-İkdu'l-fetîd*, III, 355, 383; İbn Hazm, *Cemhere*, s. 235-238; İbn Asâkir, *Târihu Dimâşk* (Amrî), XXXVII, 415-416; LVI, 49; Takyyüddin el-Fâsî, *Şifâ'ü'l-garâm* (nşr. Ömer Abdüsselâm Tedmürî), Beyrut 1405/1985, II, 114; İbn Hacer el-Askalânî, *el-İşâbe* (nşr. Âdil Ahmed Abdülmecvüd v.dğr.), Beyrut 1418/1997, I, 424; II, 351-352; V, 326-328, 536-537; VI, 137, 376-377; İhsan en-Nas, *el-Kabâ'ilü'l-'Arabiyye ensâbühâ ve a'lâmühâ*, Beyrut 1421/2000, I, 360, 403; II, 565-567; F. Krenkof, "Selûl", *İA*, X, 463-464; M. Lecker, "Salûl", *El²* (İng.), VIII, 1002-1005.

AHMET AĞIRAKÇA

SELVÂ

(bk. MEN ve SELVÂ).

SELVİ

Bulgaristan'da tarihî bir kasaba.

Bulgarca'da Servi veya Sevlievo şeklinde adlandırılan kasaba Bulgaristan'ın Tuna nehri bölgesinde yer alır (2001'de nüfusu 43.103). Önemli bir doğu-batı yolu üzerinde ve Tuna'nın kollarından Yantra'ya karışan Rositsa (Rosıça) suyu kenarında, deniz seviyesinden 200 m. yükseklikte etrafı küçük dağlar ve ağaçlı arazilerle çevrili bir düzlükte kurulmuştur. Küçük sa-

Selvi şehir merkezindeki meydandan bir görünüş

